

მშენებელი

იუმბრალია.გ.
ქუჩრნალი

მართახი

№ 13

„ე მ ი ს ი ა“

თანამად განათლების მინისტრის განკარგულებისა, კლასიდან კლასში გადასასვლელი
 ეგზამენები გააუქმეს. სამაგიეროთ შემოიღეს ე. წ. „კომისიები“. ჩვენს რედაქციას მრავალი
 წერილები მოსდის, უთვალავ მოწაფეთა მიერ ხელმოწერილი; საერთო აზრი ამ წერილე-
 ბისა შემდეგია: ძირს „კომისიები“, გაუმარჯოს ეგზამენებსო!

ისინი მაშინვე მიხვდებიან!

ის, ვინც მეცნიერულ სტატეებსა სწერს, ვინც მოთხოვნებსა და ლექსებს თხზავს, ვინც სამეურნეო წერილებს ადგენს, ვინც ომსა და შინაური ცხოვრების მიმოხილვას აწარმოებს, ვინც კრიტიკასა და პოლემიკაშია ჩაბმული, ერთი სიტყვით ვერავითარი დარგის მწერალი ვერ გაიგებს ჩვენს, ხუმარა მწერალთა, უბედობას.

სხვა როგორ გაიგებს, როცა მე თითონ ვერაფერი გამოვიდა ჩემი ხასიათის დაუდევრობისა და რყევისა.

ეს კი შენიშნული მაქვს. სამშაბათ დილიდან ვიდრე ოთხშაბათ დილამდე, უკიდურესი მწუხარება და სევედა იპყრობს მთელს ჩემ არსებას. სწორეთ ხიზრებული საქმე! ეს ის დროა, როცა მე ვალდებული ვარ სახუმარო ფელეტონი დავსწერო ჩვენი ეურნალისათვის. გავიწინა? სწორეთ იმ დროს, როცა ჩემთვის საჭიროა მხიარული სულიერი განწყობილება, თითქო განზრახ გაჰქრება ყოველი სიხარულიც და მხიარულებაც. ამ დროს ჩემზე აღარ მოქმედებს არც ი. იმედავილის მოწინავე, არც რომბუქის პოეზია და არც თ. ლლონტის ფილოსოფია. ვკითხულობ და სახეს ერთი ღმირი არ გავეკვრის, თითქო მართლაც სერიოზულსა და მძიმე აზრებს ვახსუბდავებდე.

ამ ტანჯვას მიუმატეთ ისიც, რომ გინდაარ გინდა, რამე მიინც უნდა დასწერო. უნდა დასწერო სახუმარო მაშინ, როცა მწუხარების წურბლები გარს ვახვევია და უკანასკნელ წვეთს მხიარულებისას გვოვს. დასწერ რასაკირველია. მეტი გზა არ არის. დასწერ რაც იქნება და რაზედაც მოახერხდება. დასწერ, დაჰკეც და დასდებ. წაკითხვის გეშინია; არ გინდა მწუხარება გაიორკეცო, გეშინია უარეს უკიდურესობაში არ ჩავარდე იმის კითხვით, რასაც სიცილით უნდა მოეკალი.

ოთხშაბათ დილით ჩემს წერილს წაიღებენ. ჯერ ოთახიდან არც კი გასულა მისი წამლები, რომ მე თავისუფლათ ამოვისუნთქვა. კიდევ ორი სამი წუთი და თითქო არასოდეს ჩემს ახლოს სვედას არ ვადელოს. ხიზრებულია სწორეთ მე და ჩემმა ღმერთმა! ვერას გზით ვერ ვაგიგე: რისთვის არის, რომ მაშინ მოიღრუბლება ჩემი არსება, როცა სა-

ჭიროა მეტი სიხიარული, როცა ფელეტონი მაქვს დასაწერი? მე გგონია ამას ვერაფერ ვაიგებს.

დღეს მწუხარული მივიღე. სხვა დროს ასეთი ამბავი ჩემს არსებას სიხარულით აავსებდა, დღეს კი ამანაც ვერ იმოქმედა. დღეს სამშაბათია.

ახლა მწერს:

ძამო ეშმაკო! ამ წინაზე თფილისის სათავდაუნაურა გინაზისის სახელზე გამოვაგზავნე 5000 კანკეკა ლარიბ მოწაფეთა დასახარებლით. ასეთ სიძვირის დროს ამდენი თანხის გამოტება ხუმრობა საქმე არ არის და მეწყინება თუ ჩემი ფული ჩემი სურვილის თანახმად არ განწყესრიგდა. ჩემი სურვილი კი ასეთია: „ამ ფულადან დასმაგება შეგეს ან თავდას; ან აზნაურს. ამსთანავე ან კახელს, ან ქართლელს“ ეს ასე შეშვლათ იყო გამოთქმული ჩემს წერილში, მაგრამ გული სიგულეს მიინც არა მაქვს: ვინ იცის, იქნებ ვინმე გფეს მისცენ შემწეობა, ან შორაპნელ აზნაურს. გთხოვ ვამიგო ამის შესახებ და ყოველივე მაშინა.“

ეს წერილი როგორც წავიკითხე, იმწამსვე მივირბინე სადაც ჯერ იყო და ყველაფერი ვაგიგესკოლას კომიტეტს საამოგნებთ შაულა ეს უხვი შემოწირულება და ეცდება განახორციელოს ქველმოქმედის სურვილი.

ეშმაკი.

„არშინ მალ-აღანი“.

„ქალო, ქალი არ მინახავს
ქვეყანაზე შენი მგვანი;
შენამც თავზე შემოგველოს
შენი არშინ მალ-აღანი!
გაბადრულხარ მოვარესავით,
დახატულხარ მზესავით,
ერთი შენი კოცნისათვის
ფულს დავფანტავ ზრესავითა.
შავ-თვალ-წარბავ, ნეტავ ავრე
რომელ ლმერთმა დაგამშენა?!
გავცივდი და წელი მტკივა,
ვინ მომარჩენს თუ არ შენა?!
მოდი ჩემთან ჩემო სულო,
ვარდ-ზამბახთ ამოსულო;
იადონო, ედემს რგულო,
ჩემ გულ-მკერდში ჩინერგულო!..
ქალო, ქალი არ მინახავს
ქვეყანაზე შენი მგვანი;
შენამც თავზე შემოგველოს
შენი არშინ მალ-აღანი!“

—
აი ბაზრის პოეზია,
ქუჩური და უწყაწური;
აი ქვეყნის ტალახ-ქუჭუჩი
თხელ ტვინისგან დანაწური.
დღე—დღესა სცვლის, ღამე—ღამეს,
დროსა სცვლიან ნელ-ნელ დრონი;
დავიწყების გრიგალს მიაქვს
შექსპირი და ბაირონი
და მათ ნაცვლად „მილ-მალანი“
სტურავს ქვეყნ-ის ზღდა-პირზე;
ხალხი შფოთავს, ხალხი ღელავს,
ყირამალა დგება ვირზე!..
როს არდგენენ მალ-აღანსა
თავს იმტვრევენ დასასწრებლად;
თუ ბილეთი ვერ იშოვს
იღვრებიან მლაშე ცრემლად,—
მაგრამ როცა თამაშობენ
შექსპირისა უკვდავ დრამას,
არც ქალი და არც კაცი
არ იმეტებს არც ერთ დრამას!..
უმეტესი ჩვენი ხალხის

არ კითხულობს ჰამლეტს, ლირას
და თუ ხელში ჩაუვარდა მწუკრი
მაღალანი ვინმე ვარსა, ~~მწუკრი~~
დაიძახებს: „ამის მგზავსი
ქვეყნად არაფერაო;
ვენაცვალე მის მარჯვენას
ვისაც დაუწერაო!“
განა მარტო მაღალანი!
ათას დომხალს გულ იკრავენ
და ნამდვილსა პოეზიას
სჯიჯგინან და უღვთოდ ჰკლავენ.
აქ შეხედები ომის ლექსებს
უმგზავსსა და უაზროსა;
იქ შეხედავ „ჯიგი-ჯიგი“
უბით დააქვს ტუტუქ ბრბოსს!..

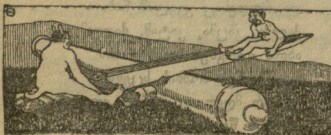
მაგრამ უცებ გავონდებო,
რომ საქმე გაქვს ქუჩასთანა
და ქუჩური პოეზია
ტყუილ-მართალს არჩენს განა?!
ოჰ, პარნასის მაღალი მთავ,
პოეტების თვალის ჩინო,—
გვედრები ეს მუტრუქნი
ცოტა განზე აყრაყინო!..

—
მაგრამ მინც ყველას სჯობნის
მაღალანის დამლაჯნავი;
მან სუყველას გაუთხელა
ჯიბე, უბე, ტვინი, თავი.
ჯერ იყო და სულ თათრულად
ჰმართეს აღმა, ჰმართეს დაღმა
და როდესაც ყველამ ნახა:
ქაღმა, კაცმა, კატამ, ძაღლმა —
ახლა თარგნეს სომხურათა
დაამშვენეს სომხის სტენა,
ქუჩური მღვრით, თარის ელვრით
მთლიდ წაიღეს ყურთა სმესა.
ჯერ დიდ-კაცნი გაიტაცა,

დიდებს მიჰყენენ პატარები;
 აღარც სკამდენ, აღარც სვამდენ,
 გაიჩინეს „კატარები“,
 იმხალდენენ: აბა, ჩქარა,
 კლუბში მალ-აღანიო,
 მოდიო, ენახოთ... არა არს რა
 ჭევენად მისი მგვანიო!..
 ხალხიც აჰყვა ფეხის ხმას,
 ცოტა რამეც ჰყოფნის ბრბოსა
 და ყოველ დღე ესწრებოდა
 დამყაყებულ დომხალ-დოსა!..

—
 ეხლა ვილაქ ბოროტის ყურს
 გაფვია ეს ამბავი,
 რომ ქართულად უთარგმნით
 ეს თათრული შილაფლაფი.
 ყველა ელის აღტაცებით,
 ვისაც თაფში უჭრის ბლომად;
 ელის უებარსა საზრდოს
 ლაყე ტვინის გასაძღობად!..
 ერთი ამბობს: რა კარგია,
 იცით, არშინ მალ-აღანი?!
 ნახო, იტყვი: მაცქერინა
 ნეტაჲ კიდე ცოტა ხანი!..
 მეორე სხვას გაიძახის
 და მესამე კიდევ სხვას;
 ტვინით სწევენ სიბინძურეს,
 ჰრევენ უფიცობის ზღვას!
 ერთი სიტყვით, ყოველ კარებს
 მალ-აღანი აწერია
 და ქალს და კაცს ეს სახელი
 ენის წერზე აკერია.
 სხვა რაღა ვთქვა?..უგნურთათვის
 ამაო სიტყვის ხარჯჯა!..
 ერთს კი ვიტყვი: ამ დიდ ომში
 მალ-აღანმა გაიმარჯვა!..

ბეგლარა.

გლეხის გოდება

ს. ფ.—ში ხშირად არის ყრილობა, რომლებ-
 საც მე ვესწრებო, როგორც გლეხი. ერთად მოგ-
 როვილ გლეხებს რომ შეგვხვდეთ ზედ მეტად შე-
 გეცოდებოთ. ყველა დამქლევებულები და გაყვით-
 ლებულნი უქმელობით, უსმელობით, სიცოცხთ და
 სიცხით; ამ გაქვიერებულ ხალხს გადმოვადგება მალ-
 ლიდან ბოქაული და გიცხადებს ათას გვარ გადა-
 სახადებს, შეფრობის მოწერილობებს; რომლები-
 თაკ გვექადნიან, ეკზეკუციას, მთავრობის
 მამასახლისის დარაჯებით ჩვენის ხარჯით,
 და სხვებს.

რისთვის? აი რისთვის: ჩვენ; გლეხებმა, ჯნდა
 დავიჭიროთ ყაჩაღები, მოვიყვანოთ გაქცეული ჯა-
 რის კაცები, უნდა გადავიხადოთ ოცი ოცდა ათი
 წლის წინათ მომსპარ-გადასახადლების ნელდომებში
 მიუხედავად წოდებისა.

როცა ამას გვიცხადებენ ბევრს გვირდა შე-
 კითხვა, პასუხის მიცემა და გამოლაპარაკება, მაგ-
 რამ ვინ გაბედავს, ენას ვინ დაძრავს, რადგან წინ-
 დაწინე გვიცხადებენ: პასუხი არ შეიძლებაო; მაგ-
 რამ დალოცოს ღმერთმა ქალარანი, წვერ-გაყვით-
 ლებული მოხუცნი, რომლებსაც აქვთ ყვერო თუ-
 თნი გრძელი ქესებით და ყალიონებთ, ლაპარაკს
 მიინც არ გვანებებენო, ფიჭობენ და სამაგიეროთ
 ლაპარაკისა ჩაჯდებიან ჩვენს უკან და ისე გემოთ
 სწევენ ყალიონებს, რომ შეხედოთ ორთქლ მავა-
 ლის კალამში ამომავალი ბოლი მოგავონდებოთ,
 რაშიც ამოიკითხავთ ზემოთქმულების არაფრად
 ჩაჯდებას. ლამდება კიდევაც, მიღის ბოქაული, ჩვენ
 მშვიერ-მწყურვალნი ვრჩებით მამასახლისთან და სა-
 მაგიეროთ იმისა, რომ ვერ ვითქვით ბოქაულთან
 რა, მივსდგებით მამასახლისს, ნაცულებს, მსაჯუ-
 ლებს, ყველა სოფლის მოხელე პირებს და ყველა
 თითოეულად აი ორას-სამასი კაცი მთელი დღის
 ნერწყვ-გამშრალეები ვაგინებთ, ყვირილით, რომ
 ნერწყვი გასოლდეს, უძახით მათ: ალოღებულეებს,
 ყოველგვარ რაებს.
 ასტყდება ისეთი ხმაურობა, რომ თავის ყვირილს
 თვითონვე ვერ გაიგონებ. ვბრუნდებით თავის ქოხ-
 ში დაქანცული შიმშილის და ყვირილისაგან. გახ-
 სოგს ბოქაულის სიტყვები და ფიჭობ: რით იშო-
 რო თაყიდან; გახშირი ჯერ სად არის და თუ არის

უმარილო ლობიო და მჟადი... როგორა სქამ, მაგრამ დახეთ რა ძვირი ჯდება აი უმარილო ლობიო და მჟადი!

ქალებს დღეს დაუნახავთ ვილაც ქალაქიდან მოსული ქალები, რომელმაც მოდის ტანისამოსები სცმიათ. აიღებ პირველ ლუქმას თუ არა, ქალი გაჯაგრებული ამბობს: თავი უნდა მოვიკლა, თუ ის ახალი კაბა არ შევიკერეო. ეკითხები: რა არის ქალი მოდა? ქალამნები თუა ქე მაცვია და... ქალი არ მანებებს ლაპარაკს. ქალამანი კი არა, აი რა მოდებია და სთვლის: მოდნი შლაპა, ვარდის ფერი მალაზიეს იობკა, კოლოფის შაკიკის კაბები და ბოკრის... უნდა სათქვამს რაღაცები მაგრამ წამოაუწყებ: ბოკრის ძალი ძვირია სოფლათ და საღ იშოვის კაცი, და თუ... მგრამ ქალი მაჩერებს და ყვირის:—ძაღლიც კი ვარ, ვირიც და ლორიც შენისთანა უბინკუას ხელში. რათ მინდოდა შენისთანა ქმარი, მომატყუე, თხოვე ტანისამოსი, ფეხზე ჩასაცმელი, კარგი ქმარი, ქილები, ლეკური, სატევარი, ქუდი, მე კაც მგოგენ ჩაცმული, დახურული და ქონებიანი. მოვიდა ის ოჯახ დასაქცივი ზალიკაი შეამავალათ და გაატაშა ენა, იმის ოჯახს გადაფუფქვებს ცეცხლი და ნავთი... ვაი ჩემს უბედურებას... ვამბობ გულში, ბოქაულის და მთავრობის მოთხოვნილობებს რომ გადაარჩე, შინა ბოქაულს როგორ გადაჯრჩები.

სტოვებ ვახშამს, მიღიხარ სტოლთან და რას ხედავს თვალემი? ორი კონვერტი აგდია, ორივეზე აწერია: მის კეთილშობილებას ირაკლი ტურაძეს ოჯახობით. ცოლს ეკითხები:—ვინ მოიტანა აი წერილები? ამას ვახარებია და ტკბილი კილოთ: ვინ ბეჩა და ივანეკა იმნაძეს ქალიშვილი გოუთხოვებია და მეორე ბეჩა... ჩემი შეამავალი ზალიკაი ნათლთით ქორწილს შვრება და ორივეს დაუპატიებებართ წაუსვლელობა არ შეიძლება და იმიზა მინდა მოდების შეკრევა.

დაწობი და ანგარიშობ: ბოქაულის ათასგვარი გამომზადებულ მოთხოვნილებებს, ქორწილებში წასვლას, რასაც მე ვერ შევიძლებ უმოდოთაც, გაგონდება ივანეკაი და ზალიკაი, სწუხლები.. ნუგეში გინდა თავს მისცე და რით? ბოლოს მოიგონებ ბოქაულის და ხან დარაგების მათრახებს, ათასჯერ ცოლთან ჩხუბს, ათასჯერ ქორწილში და ტირილში დაპატიებებს, სადაც არ წასულხარ, ათასი გაღასახადების გაღასდა და ფიქრობ: მავთი სულიც

არ იყოს, რადგან მთელი ჩემი ცხოვრება უვის გავეყარე და უის შევეყარეს, ადასტურებს, თავს მანაც არ მოვიკლა; გაქვირებას გავუძლებ, ვუძლებ და გაუძლო უნდა კიდევაც...

ლუკა ბერძენიშვილი.

მარადეა

ბატონო ჩემო! სხვა სიტყვა

არ მეგულებს ბარადა, უმეტეს სახელდახელო, როგორიც არის „შარადა“

და აი, ახლაც მზათა ვარ თუ მიწყალობებთ სენასა ვსთქვა მცირე მოსახსენები რაც ტვირთად მაწვეს ენასა.

მოგახსენებენ, — იმითმ შემცირდა სიერცე მისიო, რომ ომმა შთანთქა გამწვევი, ენაგმა კი თვით სახნისიო.

ვითა ზღვა, მწვანე ხავერდის, ჰფეთქს იგი გაზფხულზედა... ზაფხულში, ოქროდ ნაფერი ლელავს ყამირის გულზედა.

მოკლე სიტყვა... ლამაზი... საამო მოსასმენადა... (ბოლო ნიშანი გახსოვდეთ, გასაცემია ძღვენადა!)

მეორე სიტყვა, საღურგლო, ხმა მოკლეა და ხშირია... ხმარობენ, ფიცარს ფიცართან როცა კავშირი სჭირია.

სიტყად ნივთი მავარი სითხედ იქცევა თფლითანა... (თუ არა გჯერათ, მიბრძანდით ჩვენს მიხა ჩოდრიშვილთანა)

ბოლო ანბანი ამ სიტყვას სჯობს შეუცვალოთ „ინითა“ და გამოხადილი შარადა ვიქტორს მივართვთ ღვინითა!

ძველ დროში,
 მამა პაპათჯან
 ნაქები იყო „ჯიხვისა“
 ოქრო-ვერცხლ შემონაქვდი
 თავზარ დამცემი რისხვისა.

დასეირნობდა სუფრაზე
 ის შედიღური რბევითა...
 თითონ ფიზილი რჩებოდა
 სხვა, აზრით შენარყევითა.

დღეს კი ცისფერად შეღებეს
 ის ვიღაც უზადრუტებმა
 პარიზის მიდამოებში
 ექვსი თვით ნაბუნდრუტებმა.

კოლო.

აი ამისთვის გემულდარბნი,
 ნახო ეს გვამი, ნაძლი სიტვისი
 და უთავაზოთ დანამახატური
 „მათრახის კული“ პირველ ხარისხის.

სამტრედია. (მასწავლებელთა ყრილობაზე).
 შევიტყე თუ არა სამტრედიაში მასწავლებელთა
 ყრილობააო, მეც ვავეშურე. შევედი დარბაზში. პირ.
 ველ რიგში წოდებათა, პროფესიათა წარმომადგენ-
 ლები დაინახე, უკანა რიგში კი სოფლის მასწავ-
 ლებლები. ჩემი ყურადღება მიიქცია შეგწვერა სა-
 თვალეებიანმა კაცმა, რომელიც ვილაკებებს ფულებს
 ურიგებდა. დიწყყო „რჩებები“. სმენად ვადვიტეცი.
 საზოგადოთ „რჩებები“ ძლიერ მიყვარს, განსმკუთრე-
 ბით, თუ „მამული შვილი“ ვინმე ლაპარაკობს. თავ-
 მჯდომარეთ ილია, ილია, ილია, პატენი ილია-
 ილია, ილია, იგრილა ვოლოდიეს ხმა, მას შეუ-
 ერთდა ვარლაში და ადგილობრივ კულუებისა და
 ცირკების წარმომადგენლები.—დაიქირე, ბოშო,
 ილია ადგილი, მიმართა აქესტრტიმ და ილიაც ჩაე-
 სვენა სავარძელში. ლაპარაკობს უწვევრა უუღლავო
 მოხუცი.

—ბ-ბო! მე არ შემიძლია სიხარული არ გამოე-
 სთქვა, იმისთვის კი არა რომ რასაკვირველია, წე-
 ლანაც მოგახსენეთ და ვხლაც გამოვიტრებ, მასწავ-
 ლებელი ისეთი რამ არის, რომელიც ჩვენს ეროვ-
 ნებაში და ცხოვრებაში, წელანაც ვთქვი და სხვე-
 ბიც მოგახსენებენ და ამისათვის გისურვებთ ყოვე-
 ლივე კარგს. ბრავო, ბრავო ისიდორ ფელხაზარ,
 იგრილა წინა რიგმა და მეც „მოხიბლული“ მშვე-
 ნიერი „რჩეით“, შეგვითხე მეზომელს ვინაობა
 „ორატორიასა“. ეს გახლავთ ისიდორ ფელხაზარი,
 მანკისა და კლუბის დირექტორი, შესამჩნევი ორა-
 ტორი, ლიდერი ადგილობრივ ჩარჩ-მამულიშვილე-
 ბისა. მე ის ვამეგონა, მაგრამ ნახვით კი არ მენახა
 და ასეთი, დიდი „მოღვაწის“ გაცნობა არც ისე
 სხებრია. კარებში შავ უღლავ-შვევრამოპარსული
 კაცი გამოჩნდა... —ტიგრან, ეხლავე, გენაცვალე
 ეხლავე. გასძახა ვოლოდიამ. ერთი გეთაყვა აქესტრ-
 ტი პეტროვისს დაუძახე; უთხარი უშენათ თამაში
 არ შეტდრეაქო. იქ არის სტეფანე, ოქროპირ და
 სხვები. ვოლოდიას კბილები აუკაწიკაწი, დასწყევ-
 ლოს ლმერთმა უჩიტულების კრება! აქ რა მინდა
 აბა რა ჩემი საქმეა, სთქვა ნადღლიანათ აქესტრტიმ.

მოსსენება

ყვირილა. ძმაო ეშმაკო და უხილავო!
 რისთვის აგვადე მზრუნველი ხელი?
 ნუ თუ გგონია, მათრახსა შესნა
 ყანა არა აქვს მუნ მოსამკელი?

რა ბრძანება! აქა გვეყავ ერთი
 „ნასტარშინალი“ ვაყი „ქებული“?
 მოგახსენებენ ბლომათ ისქნაო
 საწყალი ხალხის ჯიბიდან ფული.

შემდეგ გააღო მან აფურხანა
 ყლაპა და ყლაპა ცხელი აფური,
 და როცა დახლი მოინახულა,
 იქ აღარ დახვდა ცალი შაური.

გაულდა ისევ საჩხერისაკენ,
 სადაც მოსძებნა მადნები ბლომად...
 ხალხს მოუწოდა სამუშეორზე..
 გასაღდებოდა კატორღის შრომად.

მაგრამ „პოლუჩკას“ დრო რა მოვიდა
 ის გაძვრა სადაც და მიიმალა
 მუშა დასტოვა უკაპეიკოთ
 და გამოაფლო მით პირში ჩაღა.

დღეს ყვირილაში ჩამობარგულა,
 ლოთობს, ან კი სხვა რა ეკითხება,
 და თუ საკრივედ ვინმე იშოვა
 ხოზიასავით აეკიდება.

ვსთხოვ კრებას გამგეობა აირჩიოს. ვასახელებ კანდიდატათ ბესოს, წარმოსთქვა ილიამ.—აბა, ილია, ილია იღრიალა ბესომ, ბესო! ილი! ილი! ბესო! ატყდა ხმაურობა, ისიღორ ფელხაზიჩს მრისხანება დაეტყო, ბესოს ეხვევა. „ჩვენ გვინდა ზნეობრივ განებრივი აღმზრდელი მასწავლებელი და არა ფარცვანიები, გაისმა ხმა“. უტებ აირია მონასტერი. ბესოს მოუპარჯგებია მკლავი, მოუხსნია ორი განის თვალი და ვილაცისკენ მიიწევს. მე შიშის ერთუნტელმა ამიტანა. მეშინოდა ბოგრომი არ დაიწყონ მეთქი: მართლა ვინ იცის, ახლა ცუდი დროა. კაცო ვინ არის ეგ გიტი? იკითხა ვილაც ხამმა მასწავლებელმა.

—საპატიო წვევრი ქუთაისის მასწავლებელთა კავშირისა, ბესო დავიდიჩ ფარცვანი.

—100 მანეთად რომ ხმა იყიდა?

—ბესო? ეს ის ბესო ხო არაა კოპაბერატის რომ პოლიციელები მიუსია?

—დაიბ, მიუგო მეორემ—უშველოთ თავს, თორემ რამე ჰქონს არ გადავკვაროს სთქვა ერთმა და ნელის ნაბიჯით გავიდა დარბაზიდან.

ამ დროს წამოიჭრა ისიღორ ფელხაზიჩი, მოეხვია ბესოს და განაცხადა: ბესო ჩვენი კაცია ბ-ბო! „Дай Богъ намъ по больше такихъ. ჩვენ კიდევ ვაშაობთ მაგითო...“ ბესოს სახე გაუბრწყინდა, დამშვიდდა, ისიღორეს ეამბორო და ილიას დაუმშვენა გვერდი.

ამით დამთავრდა მასწავლებელთა ყრილობა.

ალი.

ჟვარელი. შორის ქვეყნიდან დაბრუნდი თან მოვიყოლე სტვირი მე...
ყვარელო, უნდა შეგაქო,
გომღერო შენი ჰირიმე!..

შენ, ის მშობელი კერა ხარ,
კულტურით გადავსილია,
რომელმაც მოგვეც ქართველ ერს
დიდი მგოსანი ილია.

„ილიას კოშკიც“ ამიტომ
„რემონტებს“ არა სჩვევია
ხავსით გულ ანამწვანები
სდგას, როგორც ბავბაყ-მღვეია.

მას დაღობობა, კარ-კიბე
ჰერიც ზე ჩამონგრეულა,

წიგნთსაცავ-სამკითხველო ცენტრში
იქნებ გადარჩეს წრეულა.

აქაური ქართველობა
ნადიმებით გართულია...
მათში მხოლოდ ლანძღვა-ჩხუბი
არის ნება დართულია.

მუშტიც ვახლავთ შესაქცევით,
ოლონდ იყოს ქართულია...
თან სიმღერას... ამამი ხომ
კახელები განთქმულია!

ფოსტას გამგეთ მოვლენია
აქ, ბატონი ალექსანდრე,
ვინც მას ქეიფს შეპირდება,
გაისტუმრებს იგი ადრე.

წერილების კითხვა უყვარს,
გახლავს ცნობის მოკყარული!..
რას გააწყობ, ასეთია
აქეთ სენი მოარული.

გაზეთს თავით არ იწერავს,
სხვისით უყვარს სარგებლობა;
რაკი თითონ წაიკითხავს,
იცის სტუმართ მასპინძლობა.

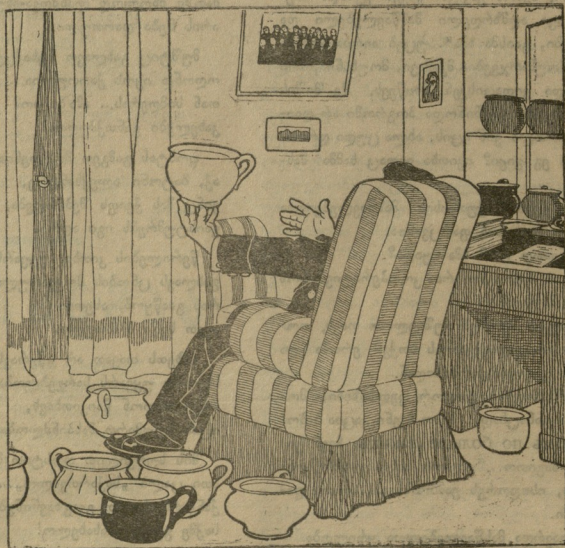
მის სურვილით ფოსტით მოგვდის
ათი ცალი „საქართველო“...
ქანქარს ძალათ გვაგზავნიანებს,
საქმე გვიქნა სასახელო!

შევსთხოვ უფალს, გადმოგვხელოს
და ამყოფოს ბედნიერი...
ამისთანა კაცუნებით
კმაყოფილი ჩვენი ერი!

ნადვერდალი.

ძ ლ ი ვ ს!

დიდი ჰინგი. ვამრავლე კალათის წნა იქ, საცა ტირიფი არ ხარობს—არ ივარგა. დავეძაღე მელენიობას მკჰმადინათა შორის—არ გამოდგა. ვეცადე ხალის ქსოვა ვამეგრცე-ლენინა იქ, საცა მატყლი არ იშოვება—ფეხი ვერ მოიკიდა; და აი, ძლივს! მცხეთის სახელოსნომ ჩინებული ნაყოფი გამოიღო!

ზ ლ ა კ ა რ ი.

(საშინაო)

ძველათ ჩემ ბიჭ-კაცობაში სოფლათ „უკადელის“ პირათ უქმე დღეზე ღუქნების წინ თავს იყრიდა ხალხი ხშირათ. იქ შესაქცევ-გასართობათ უხუცესნი მათში ბჭობდენ გარ შემორტყმულ ახალგაზდებს გმირულ ამბებს მოუთხრობდნენ

რიგი ერგო ჩვენ კაციას ხალხში „ყადათ“¹ წოდებულსა და ჩვენც სმენათ ვადვიეციოთ მას ვაპყრობდით სულს და გულსა სთქვა: იმ დროში ესეს „ღუნა“² იღვა „ცეფში“ ხუცუბანზე და მე როგორც მალიციას „მაქახელი“ მეღვა მხარზე

¹) ყადა—ჭუა საკითხავი-

²) ესეს ღუნა ესე გურიელის „დრუგინა“ ძველათ ვურიანო.

ვდგევარ ცალი ხელ-აპყრობით
 უცქერ ფიშტოს შეწყვილულსა
 წვიპურტი და... ორი ტყვია
 შემინგრევედა იქვე გულსა
 ვინ ხარ, ანუ სიდიან ხარ?
 (შემეკითხა ტყვეს ქალარა)
 მაცოდინე რა გაშმეგებს
 ქვუაზე ხარ თუ აღარა...

ცხენოსანი ქვეითოსანს
 არ მანებებ ვიწრო გზასა
 არც დაქვირთულს მომერიდებ,
 არც ქალარა წვერს და თმასა.
 მერე კიდევ მათრახს მიღერ
 გინდა ცემით გამატყავო
 და არ ფიქრობ მეც კაცი ვარ
 აღმათ მოკლებ აზრის თავო.
 თუმც გული და მკლავი გერჩის
 იარაღში მჯდარხარ მარა,
 „ბერიკაცის“ გასატყუბათ
 ყველა ავიც არიკმარა

ვატყაცობას მკლავ-გულს გარდა
 უნდა კიდევ ცდა და სწავლა,
 თვით ცხოვრებამ უნდა გამეცნოს
 თავის გზებზე სწორი გავლა.
 შენ კი ჯერე არ გცოდნია
 საზოგადოთ ბრძოლის წესი,
 სჯობს დაჰყარო იარაღი
 ეს იქნება უკეთესი.
 იარაღის დაყრის სმენამ
 თავში დამცა მებო, ელდა.
 რადგან სიცოცხლითვე სიკვდილს
 აღი ჩემსას ვაამხელდა.
 უნებურათ შივიშმეუნე,
 ამივარდა გულის ძგერა,
 შამომძახა, —არ წამწყმიდო
 ვხედავ გებრძვის ბედის წერა
 ვადაჰყარე იარაღი.
 (ისე მტკიცეთ ვანმეორდა)
 რომ თოფ-ხმალი, ფიშტო, ყამა,
 ჩემი ხელით ჩამომშორდა.
 დაწვრილებით ნულარ მკითხავთ
 რაც მე მაშინ ვამოქმედე
 „შეჯექი და გამშორდიო“
 წაველ, მარა მოვიხედე.
 დამიძახა მომიბრუნა

იარაღიც ჩამაძარა,
 მარა სიტყვა სამეცხვო
 მან შემდეგი დამაძარა:
 —ვისაც ებრძვი, სანამ იცნო
 ანდრია, თუ დავითაო
 ნუ იბრძივებ, თვარა ბრიყვი
 რჩება შენი თავითაო“
 თუ იკითხავთ ეს ზღაპარი
 ეხლა რატომ მომაგონდა
 მზგავსი ბრძოლა ენახე კალმით
 და შემთხვევაც მარჯვე მქონდა.
 ძველს ახალი შევადარე
 რომ წინაბრძვას როგორ ვგვევართ
 ვსჯობნით მამებს, ვით შევიღები
 თუ მამებზეც უკან ვდგევართ.
 აწუე თქვენდა მომინდვია
 გაარჩიეთ ვინ ვის სჯობდეს
 და ეშმაკაც აპატიოს
 თუ მებლაძრე ცუდათ ბკობდეს.

ბუტუნა

მექრთამეების სიმღერა

ძღწენალ სამტრედიის რაინდის
 გის მექრთამე მოსამსახურებებს

ქრთამის ჰირიმე, ქრთამისა
 იმას კი ვენაცვალეში,
 ვისაც არ ძალ-უფს აღება
 დაუდგეს ორთავ თვალეში.
 ქრთამი ტუბილია, ძმობილია,
 ვითა ძუძუი დედისა,
 მისი გამჩენის ჰირიმე,
 მადლიერი ვარ ბედისა!
 თქმულება არის, რომ ქრთამი
 ჯოჯობნეთ შიაც გადისო;
 წამალი არის უებრო,
 გამღვიძებელი მადისო.
 რთველია, რთველია, ყანბი
 მომწიფებულა ძალზედა...
 დეე, შიმშილი მეფობდეს
 ვიფიქროთ მხოლოდ ქრთამზედა.
 ბარგის გამგზავნო, რას უჯლი,
 ძველი ღრო ნუ კი გვწონია,

თავი მოუხსენ ქისასა,
 კანქარი ბევრი გქონია.
 ეი! შენ, ნულარ ჯიუტობ,
 მოგვართვი ასეულგები,
 ვანა არ იცი საქმისთვის
 საჭირო არის ფულგები!
 ზიხარ, უბრძანებ, შემოაქვთ
 რაც გინდა სულო, და გულო,
 შენი მონაა ყველაი,
 ფულიანი და უფულო,
 ქრთამის ჰირიმი, ქრთამისა,
 იმას კი ვინაცვალგები.
 ვისაც არ ძალ-უძს აღება
 დოუდგეს ორთავ თვალგები.

ალი.

დეკემბერი.

ფოთი. ნავთ-სადგურში გადასახიდ საქონელ-
 თა დიდი ოპერაციების მოლოდინში ქალაქის თვით-
 მართველობამ დაადგინა: შედგინოს ეგრეთ წო-
 დებული „Городской артель“-ი ქალაქის მკვიდრ-
 თაგან. მიზანი ამ არტელისა „თავები“ მუშების
 მოზარება არის ნავთ-სადგურის სამუშაოსაგან, რი-
 თაც ყოველგვარი „საფრთხე“ წარმოებისა, ე. ი.
 მოთხოვნილებები, ვაფიცვა, ხელფასი, სამუშაო
 დრო და სხვა ასეთები დამოკიდებული იქნება ხა-
 ზეინების (უპრაველების) „კეთილ გონიერებაზე“.
 გამოირკვა ისიც, რომ თუ ასეთი არტელი არ შედ-
 გა და კიდევ მოსალოდნელი დარჩა „თავები“ მუ-
 შებისაგან საფრთხე, ფოთში ნავთსადგური და სა-
 ქონლის გადანიღვა გაუქმდება და ყულგევი აშენ-
 დება ახალი ნავთ-სადგური, საიდანაც, რკინის გზა
 უკვე პირდაპირ გაჰყავთ თურმე ფოთის მოხანათე
 კამპანის ქალაქ ჯვარში და ჯვარიდან, რაჭა-ლენ-
 ხუშით თფილისს შეუერთდება.

უპრავემ უკვე აირჩია კომისია არტელის შე-
 სადგენათ და კომისიის პირველ ხსენებაზე გამო-
 კვევა, რომ ქალაქის მკვიდრთაგან, თუ მოსულ-
 თაგან, ნავთ-სადგურში საჭირო არტელგები დიდი
 ხანია არსებობს თურმე საქმეა მუშათა რიცხვით
 და რაც უნდა გადიდდეს სამუშაო არსებული არ-
 ტელი თამაშათ დააკმაყოფილებს სამუშაო ხელის
 მოთხოვნილებას და აგრეთვე, არსებული არტელის

წევრები არაერთარ „ახალ არტელში“ ვარაუდ-
 ბიან „რალაც ჯიუტი“ მოსახრებათ. მისიამ დაადგინა: არტელის წევრგებთ ჩვეუროს
 ქალაქის ყველა ხმოსნები. არტელის წარმომადგენ-
 ლათ აირჩიონ ბანი ტყემალაძე, „ტაბელშიკათ“
 ბანი ხოშტარია და ხაზინადრათ ხმოსანი ჯაიანი.
 არტელის წესდება შემდგენა: სამუშაო დრო 25
 საათი დღე და ღამეში, ხელფასი: მოიჯარადრეთა
 შეხედულობით განისაზღვრება. მუშების ყოველ-
 გვარი მოთხოვნილება შემუშავდება: სანაოსნო სა-
 ზოგადოების აგენტებისა და არტელის მოიჯარად-
 რე უპრაველებისაგან. ბინა, საექიმო დახმარება და
 უბედურ შემთხვევათაგან დაზღვევის უფლება ამ
 თავითვე ენიჭება მუშებს თავიანთ „სრულ ნებაზე“
 და ხარჯზე.

იქიდანვე. საფთაიქო ომი ზავით დასრულდა.
 გენერ. გერზვესკი იბარებს უკვე აფთექის ფორტებს:
 ყოფილი კამენდანი აფთექის, ბანი მხეიძე, თავის
 ნებით გადადის უკეთეს სიმბერეში, სადაც თურმე
 სამას (300) „იარაღს“ მიიღებს თვითურათ, აქ კი
 150-ც ნამადურათ ეძლეოდა.

იქიდანვე. სააგენტოს საიდუმლო მოხელემ
 აღმოაჩინა ახალი ულტიმატუმი შანტაგისტებისა ვ.
 თოფურისადმი წაყენებული, რომლის პასუხს 24 საა-
 თში მოითხოვენ საჯევახოს „საელჩოში“. ულტიმა-
 ტუმზე დიპლომატიური პასუხის ვისაცემათ „საელ-
 ჩოში“ გაემზავრა თოფურისას სასახლის მინისტრი
 განსაკუთრებულის მინდობილობით.

ჩვენმა უმავთულო აპარტმა დაიჭირა ცნობა
 „ტყის ჯგუფზე“ ვაგზინილი. „საჯეოხოში“ „საელ-
 ჩოს“ დეცა გამდიდრებული მტრის რაზმი დაატ-
 ყვევებს და წაიყვანეს თვით „ელჩი“. მოსალოდნე-
 ლია ომის გამოცხადება“

აღგლობრივ ჩვენმა საიდუმლო მოხელემ გაი-
 გო, რომ „ოსტროვზე“ დაუტყვევებიათ და ზემო
 აღნიშნულ „ელჩიან“ მოუთავსებიათ „საელჩოს“
 ერთი საპატიო მოხელე. მოსალოდნელია კიდევ
 დიდი ამბები, მარა სააგენტო ჯერ მტკიცე ნეიტრალი-
 ტეტს დაიქერს ცნობების ვაცემამ, რომ მეო-
 მარი მხარეები არ მოიძღვროს და ომის ასპარეზი
 სააგენტოს ტერიტორიაზე არ იქნას მეომარ მხარე-
 ებიდან გადმოტანილი. ხოლო ომის დამთავრების
 თანავე სააგენტო ყოველივე მის განკარგულებში
 მყოფ ცნობებს საესებით და სისწორით გამოაქვეყ-
 ნებს.

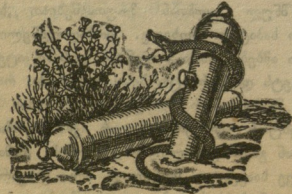
მოხელეთა სამდგრა.

კუანიაზე თავდასხმის მიზეზი ამასწინათ დაცვევებული ზოგიერთი პირები საწინდარს ქვეშ გაუშვეს „საპატიო“ პირები ჯერ კიდევ სხედან „სასტუმროში“.

ნახუტურის ახლათ გახსნილ კოოპერატივში ისევ ჩხარტიშვილის ძველი კამპანია ვაბატონდა და გამგეთ მიწვეულ პირის გამძვება შესძლო, რადგან დასახლებული პირი იმ 500 მანეთს მოითხოვდა თურმე, რომელიც უწინდელ კოოპერატივის კასიდან გაუტანია „კოოპერატორ ჩხარტიშვილს და არც დააბრუნებს კლარდანელის გახსნამდე. ბნ ჩხარტიშვილს ბაძავენ კიდევ ის ორი ყოფილი გამგეობის წევრები, რომლებზედაც ერთზე 200 და მეორეზე 80 მანეთი ითვლებოდა კოოპერატივის ვალი. გამგეობას განძრახვა აქვს როცა აიღებს ზემოთ ჩამოთვლილ პირებიდან ნაჩვენებ თანხას ძველი აუგონ იმ მხოსნებს რომლებმაც გააუქმეს თავიანთი „მოღვაწეობით“ უპირაფის მალაზიისა და ფურნის კოოპერატივზე იჯარით გადაცემის დადგენილობა. ძველის აგებას მიანდობენ „სკულპტორ ისიდორე მამალაძეს.

პატარა ფოთიდან საკუთარი კორესპონდენტი დებეშით ვეატუბონებს, რომ იქაურ ქორიკანა დედაკათა საზოგადოებას დაუპყრია მთელი სოფელი, რომლებიც ვარს ყოფენ ყოველივე არსებულს. გაპყარეს ახლად ჯვარდაწერილი ცოლქმარი, მასწავლებელს სკოლაში არ აყენებენ და მღვდელს ეკლესიაში. ქმრებს ჩამოართვეს ყოველივე უფლება, უპირატესობა და დეპუტაციას აგზავნიან „კისფერი ყანწების“ რედაქციაში პაოლო იაშვილის მოსაწვევით, რომელიც თავის „პირველთქმით“ მიესალმება ქალებს.

ბუტუნას სააგენტო.

სოფ. ქვაბარო

მამასახლისი

მწერალი კარგი მარგუნეს ორაგველიძე სიღბისტრო, დარაჯები მყავს საქები, ვლადიმერი და ილიკო დახედე, ომიანობამ როგორ მომიწყო ხელია, ომში გაგზავნეს კაცები; სოფელი ცარიელია.

„ზაპასებს“ დახმარებისთვის ჩვენ მოუპირათეთ ხელია. მოწმობა ბევრი გავეცით ჩვენცა გვხვდა საკენკელია.

მშვირალი

რას ამბობ მამასახლისო აბა რა ვისამხელია, ჩვენ რო ნასუფრალ ნამცეცებს სადღაც ვაგუპართ ხელია?

დარაჯები.

მამასახლისო! მწერალო! ჩვენც ვაგვისხენეთ ჩვენცაო, თორემ ამ დავიწყებისთვის განგირისხდებათ ზეცაო.

მამასახლისი.

ორაგველიძე მწერალო, ნუ ამბობ არაკებსაო, საკენკი ჩვენ თუ გადაგვრჩეს გაუყუთ „სტრანეიკებსა“.

მშვირალი.

რას ამბობ, მამასახლისო აქ რა ვისაყოფია, რის მაქნისია დარაჯი თითონ ავექნკოთ სჯობია.

გაცხარებული კამათის ჯურღმულში ჩაეშვებიან. მაგრამ ამავე ღროს საკენკით ყველანი იკვებებიან.

კენჯერა.

ჯიბგრობა სცენაზე.

მე, რომ საქმე დამემართა, იმისთანა შენ მტერს ნუ დემართოს“ გამიწყრა ღმერთი, დავტოვე რუსეთის დელა-ქალაქი მოსკოვი და ხლენა ვავადინე ბაქოში. არა! რა მომარბენებდა რომ არ ვიცო? აღნათ მომიენტრა ქართველების ნახვა. ჩამოვედი და მაშინათვე ქართულ სცენაზე მოვადინე ბრეგვა. იცოცხლე ჩემი მონაწილეობით წარმოდგენები წავიდა. რეცენზენტმა გ—ბამ და ს—ქანმა ხომ ააყეს „თეატრი და ცხოვრება“ პროგრამებით. არა, თუ შეიძლება ისე კრიტიკოსის სახელი მოიხვეუო როგორც ესენი იხვევენ. ეილებენ ბოშო ამ „პროგრამის“ და სდღუზავენ პოეტოვი იაშიკში. შეგებდავ ერთი კვირის შემდეგ და აქაური „პროგრამა“ გამოქიშულია „თეატრ და ცხოვრებაში“. დალახვრა ეშმაკმა ახალ მოდის რეცენზენტები. ჩემი ამბავი ქე არ დამავიწყდა? ხო, იმას მოვასხენებდი, დევიწყე სცენაზე თამაშობა, მარა რა დავიწყებინ არის ჩემთან თალიკო და ვალიკო ქართული სცენის ქურუმებს რომ ეძახიან. მაგრამ ერთ დღეს რომ საქმე დამემართა, მუსა ნავიგესაც ნუ დამართოს ღმერთმა, რალაცა ეშმაკათ, ჩემ სიცოცხლეში ერთხელ მქონდა ჯიბეში 60 მანეთი, ისიც ნახევარი სხვისი იყო. ეს ამბავი დიდი ხნის არ არის. სულ იქნება ორი თვე, ოცი დღე, ოცი საათი, ოცი წუთი და ოცი წამი. ე. ი. მარგალიტა ქილარჯიშვილის ბენეფისი, რომ იყო. ხო, იმას ვამბობდი: მივედი თეატრში, შევედი „უბორნიაში“ ჩვეიცივი სასცენო ტანისამოსი და გავარდი სცენაზე. რომ შევედი შუა როლში უტბათ მომეჩვენა, ვილაცა ჩემ ჯიბეში ხელს უყობდა და ფულის ამოღება უნდოდა. იმისთანა მდგომარეობაში ჩავარდა ბაქოს კომიტეტი, როგორშიაც მე ჩავარდი, როცა „უბორნიაში“ გავედი. მისულიყო ვილაცა, აელო ჩემი „ტუტურკა“ ედრუხა შიდ ხელი და ქე არ წეელო ის 60 მან. იმე იფიქრეთ ახლა თქვენ რა გუნებაზე დავდებოდი. ვეცი მაშინათვე კომიტეტს ყელში, და რომ არ მოშველებოდენ შენი მტერია დავახრწობდი. მაშინვე მოახდინეს კრება, მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ კვალიც არ გამოჩენილიყოს. ის დღე და ეს დღეა ვითხოვ კომიტეტისაგან, რომ სხვისი ფული მინც მომცენ, მაგრამ აბა შე კაცო. მართალია ჯიბეგრობა კარგია, მაგრამ სცენაზე მინც არა აქვს ადგილი.

შალვა გორისელი.

მღვდლის მონოლოგი

საქართველო
საეკლესიო

რამეთუ კაცი ცოდვილ არს, და მას სამოთხის კარები, (ჰქონდეს თუ ფული, თუ იყოს შიშვილით ვანამწარები, ღვინოც რო ჰქონდეს, ზედამეც სარდაფში განაცეიბი,

არ ვაეღების არასდროს, კანონით ახლის აღთქმისა, თუ არ შესწირა შემწვარის მან სურნელება ქათმისა. მაგრამ რადგანაც ქათამი „პრაპორჩიკა“ ბრალია, საომრად უნდა წავიდეს, განა ღვთისათვის სკალია! საქმეს არ აენებს მამალი ფრენაში გამოცდილია; მოსე მღვდელს ჰკითხეთ წამალი, როცა შაბათის ძალია. მაკბაყ-ღვეს ბევრით წავაგას თვალ ტანდალად მოსესი ფეხები სოლომონისა, სინარდე ძველი შროსესი. ფეხი ამიტომ ვახსენეთ: ვსთქვათ მოსე ვეგვიტეშია, რომ სიზმრათ ნახოს აღაბი ხანანის მთა და კლდეშია, კვეროსს დაჰკრავს, დესანტს გადასხამს, მთეხს გადალახავს, გორებსა... ზეტამ უკურთხა მუცელი მამას, ნინგთა სწორებსა.

II

III

V

განვლო ესმინ ობლობის,
 დრო დაუდგათ ახალ ძალის,
 მთელ ოჯახში ახმაურდა
 მუზიკობა პატარძალის.
 დრო მოვიდა დედამთილის,
 ის წლის იქით დაიტრეს,
 ამა სულის საცხოვნებლად
 საწირავიც დააპირეს.
 თურმე ვილაც დამდამობით
 მოხუც მოსეს არ აძინებს,
 წამოადგებს სარეცლიდან
 და მინდვრებზე არბენინებს.

კირიე-ელეისონ.

ბ ა რ ა თ ი.

„ვცდილობ გამოვარკვია, თუ ვინ ვის ეომება
 და ვინ არ ომობს. ვიკრებ მთელ ჩემს ძალ-ლონეს
 და გამპირიანობას. რუსეთი ეომება გერმანიას, გერ-
 მანია—ინგლისს, ინგლისი—ავსტრო უნგრეთს,
 ავსტრო უნგრეთი სფრანგეთს, სფრანგეთი—გერ-
 მანიას, გერმანია—სერბიას, სერბია—ბულგარეთს,
 ბულგარეთი—რუსეთს, რუსეთი—ოსმალეთს. ოპ,
 ღმერთო ჩემო!, სათათრეთი—პორტუგალიის, პორ-
 ტუგალია—გერმანიას, გერმანია—სერბიას, სერბია
 ბილკანეთს, ბილკანეთი—ჩერნოგორიას, ჩერნო-
 გორია ავღაბრეთს, ავღაბრეთი—ამერიკას. ოპ! ოპ!

თავო!, საბერძნეთი—საბერძნეთს, რუმინია—რუმინი-
 ნიას, ამერიკა ჩინეთს, იაპონიაც ჩინეთს, ჩინეთი
 კი არავის, არავინ კი მე, მე კრეკლავის და არავინ
 კი... ხა! ხა! ხა! А знаете-ли вы, что у алжир-
 скаго бая подь самыъ носомъ шишка“.

გუშინ მტკვარმა ნაპირზე ვილაც ინტელიგენ-
 ტის გვამი ვამორიყა და ზემოთ მოყვანილი ბარა-
 თი მის შარვლის ჯიბეში იპოვეს.

გუგულო.

ღ ი ა წ მ რ ი ლ ი

ბ. ალაკო ქუთათელაძეს(“)

როგორც სჩანს თქვენი წერილის კილოდგან
 („ეშ. მთარახი“ № 5) ჩემს მხილებას ძლიერ გაუ-
 ბრაზებინართ, დამერწმუნეთ „ფილოსოფია“ აქ არ
 გამოვადგებთ ფაქტი-ფაქტთა დარჩება და თქვენი
 ნაყოფიერ მოლგაწონას ჩვენში ესეც მიემატება.
 მედიატორებთან ვსახელებთ ნოე დავითისძე კალა-
 ნდაძეს და ალექსანდრე ნესტორისძე ლორთქიფანი-
 ძეს. მისწავლებელ ალ. ლევაყვას მოსამართლეთ ვერ
 მივიღებ რადგანაც მელიის და მისი კულის არაკს
 ემზავება. განაჩენი უნდა გამოცხადდეს „ეშმაკის
 მთარახში“ და „თანამედროვე აზრში“ რომ პატივ-
 ცემული რედაქცია მიწერი-მოწერით არ შევაწუხოთ
 გარჩევის დროს დანიშნავენ ჩვენი მედიატორები
 ურთ-ერთ შორის შეთანხმებით. დანიშნულ დღეს
 დავესწრები მე ან ჩემი რწმუნებული. რაც შეეება
 სერგო ლოლაბერიძეს თვითონ მან გამომიწვიოს
 თქვენი აპეკუნობა კი ვფიქრობთ ზედმეტია. გუგუ-
 ბრობის თავიდან ასაშორებლად მედიატორები
 იქონიებენ მსჯელობას მხოლოდ იმ ბრალდებამზე
 რომელიც „ეშმ. მთარახის“ 3-მე №-ში მქონდა
 აღნიშნული.

ისარი.

*) ეს წერილი იგზავნება რედაქციაში მეორეჯერ პირ-
 ველი გავზავნილი იყო ოთხ თებერვალს რომელიც როგორც
 სჩანს დაკარგულია.

მიიღება ხალის-მოწარა 1916 წლისთვის.

ქოველ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

ეჭმაკის მათრასი

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებენ **ეჭმაკი და თავუნა**, ხოლო გამოცემის საქმეს ა. ვ. ბუკია.

ჟურნალის ფასი 12 თვით 5 მ. ♦ 6 თვით 3 მ. ♦ 3 თვით 1 მ. 50 კ. ♦ 1 თვით 50 კ.

„ეჭმაკის მათრასში“ დაიბეჭდება მ ხ ა ლ დ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, ზარადები, გამოკანები, ნაკვეთები და სხვა.

◆ ჟურნალში დაიბეჭდება საერთაშორისო ომის ილიუსტრაციები.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს, მასალები გამოგზავნონ

ამ ადრესით:

Тифлись *)

С. Р. Таварткиладзе.
Олгинская 6,
Почтов. ящ. № 96.

(ეჭმაკის მათრახისათვის)

*) ეს ადგილი კონვერტზე მარჯვენა მხარეს არის დანიშნული და გულმკვიფრებს მოვადგინებთ, რომ უმარჯო წერილებს რედაქცია არ დაიხსნის